

Friedrich Radermacher

Drei Chöre für Frauenstimmen und Klavier

nach lateinischen Versen
aus dem Mittelalter

(Zur 75-Jahr-Feier des Wheelock College in Boston, USA)

1. Frühling
2. Mädchenklage
3. Oh, diese Jugend

(Die Verfasser der lateinischen Verse sind unbekannt. Die Gedichte
stammen aus den "Carmina Cantabrigiensia" und den "Carmina burana")

(Die freie Übertragung ins Deutsche ist vom Komponisten.)

Im Frühjahr 1963

Partitur

Frühling

Cedit hiems, tua durities
frigor abit, rigor et glacies
brumalis et feritas, rabies,
torpor et improba segnities,
pallor et ira, dolor, macies.

Veris adest elegans actus,
clara nitet sine nube dies,
nocte micant Pliadum facies;
grata datur modo temperies,
temporis optima mollities.

Libera mundi superficies,
gramineae redolent species,
induitur foliis abies,
picta canit volucrum series,
prata virent, iuvenum requies.

Nunc, Amor aureus, advenies,
indomitos tibi subicies,
tendo manus; mihi quid facies?
quam dederas, rogo, concilies,
et dabitur saliens aries!

Winter weicht, der Strenge.
Eis und Schnee schmelzen hinweg.
Winterliche Furcht, Schmerz,
Erstarrung und Schläffheit
nehmen ab mit dem Frost.

Nun naht in herrlichem Glanze
hell und klar, ohne Wolke, der Tag.
Nachts blitzen die funkelnden Sterne.
Anmutig mild sind jetzt die Lüfte.
Glückliche Zeit voller Sanftmut.

Vom Panzer befreit ist die Erde.
Im Grase duften die Kräuter.
Der Baum legt an sein Blätterkleid.
Buntgefiederte Vögel singen.
Der Jüngling rastet auf grünender Wiese.

Nun komm herbei, goldener Amor,
Zähme die Ungebärdigen.
Was macht deine milde Hand mit mir?
Du bittest verführerisch, gibst hin dich
und opferst dem springenden Widder!

Mädchenklage

Levis exsurgit zephyrus,
et sol procedit tepidus;
iam terra sinus aperit,
dulcore suo diffluit,

Ver purpuratum exiit,
ornatus suos induit;
aspergit terram floribus,
ligna silvarum frondibus.

Sruunt lustra quadrupedes
et dulces nidos volucres;
inter ligna florentia
sua decantant gaudia.

Quod oculis dum video
et auribus dum audio,
heu, pro tantis gaudiis
tantis inflor suspiriis.

Mild erhebt sich der Westwind.
Warm steigt die Sonne empor.
Gerundet zeigt sich der Horizont,
ehe er lieblich zerfließt.

Purpurn naht sich der Frühling,
legt an sein schmuckes Gewand,
übersät die Erde mit Blumen
die Bäume im Walde mit Blättern.

Im Moraste suhlet das Vieh sich.
Liebliche Vögel im Nest
zwischen blühenden Ästen
jubeln voll Freude.

Was sieht mein Auge!
Was dringt in mein Ohr!
Wehe! Bei solchen Freuden
schwillt an mein Seufzen.

Cum mihi sola sedeo
et haec revolvens palleo,
si forte caput sublevo,
nec audio nec video.

Tu saltim, veris gratia,
exaudi et considera
frondes, flores et gramina;
nam mea languet anima.

Oh, diese Jugend!

Florebat olim studium,
nunc vertitur in taedium.
Iam scire diu viguit,
sed ludere praevaluit.
Iam pueris astutia contingit ante tempora,
qui per malevolentiam excludunt sapientiam.

Sed retro actis saeculis
vix licuit discipulis
tandem nona generum
qui escere post studium.

At nunc decennes pueri
decusso ingo liberi
se nunc magistros iactant,
Caeci caecos praecipitant.

Implumes aves volitant,
brunelli chordas incitant,
boves in aula salitant,
stivae praefrones militant.

Quod prior aetas respuit,
iam nunc latius claudit,
iam calidum fit frigidum
et humidum fit aridum.

Virtus migrat in vitium,
opus transit in otium,
nunc cunctae res a debita
ex orbitantur semita.

Vir prudens hoc consideret,
conmundet et exoneret,
ne frustra dicet "Domine"
in ultima examine.

Da ich alleine hier sitze,
und meine Lage bedenke,
sehe und höre ich nichts
auch wenn den Kopf ich hebe.

Du, wahre Göttin der Anmut,
hörch und betrachte
das Laub, die Blumen und Kräuter,
denn mein Herz ist voll Trauer.

Einst stand in Blüte das Streben,
das zum Überdruß jetzt sich gewendet.
Wo einst man Wissen vermehrte,
verändert die Zeit man mit Spielen.
Früh zeigt sich der Knabe verschlagen
mißachtet mit Absicht die Klugheit.

Mit Mühe hält die Zeit zurück
den Lehrling vom Amte,
erlaubt den Aufstieg dem Strebenden,
erst, wenn ihm der Kinnbart gewachsen.

Selbst Knaben von Anstand
maßen sich an höchste Ämter
nennen sich Lehrer.
Blinde verführen so Blinde.

Sie fliegen wie Vögel ohne Federn,
streichen ungespannte Saiten,
springen wie Kälber umher
ihre Sterze als Schwerter anpreisend.

Was erst das Alter gelassen ausspricht,
schreit man großspurig hinaus,
macht heiß zu kalt
und feucht zu trocken.

Verderbtheit gilt mehr als Tugend,
Mußiggang mehr als Arbeit.
Zu Schulden wird die Habe,
fehlet das Ziel vor Augen.

Dies bedenket der Kluge.
Er strebet und wirket,
Vergeblich ruft er zum Herrn nicht,
nahet die letzte Prüfung heran.

Frühling

Aus den "Carmina burana"

1 Con moto Viertel ca. 108 (Achtel immer gleich Achtel)

Frauenchor

mf Ce- dit, ce-

KLavier

ff

Ch.

f dit, ce- dit, ce- dit hi- ems, ce- dit hi- ems,

Kl.

sfz marcato f

Ch.

p cresc. ce- dit, ce- dit, ce- dit, ce- dit, ce- dit hi- ems,

Kl.

f

10 *mf* 5

Ch. *ce- di- gi- hi- ems, tu- a du- ri- ti- es, tu- a du-*

Kl. *mf* *f*

13

Ch. *ri- ti- es;*

Kl.

16 *mf cresc.*

Ch. *tri- gor ab- il tri- gor ab- _ _ il tri- gor et ri- gor et*

Kl. *mf* *tri- gor,* *8a...* *sfz* *sfz*

6

Ch.

19

gla- _ _ ci- es.

mf

bru- ma- lis et fe- ri-

Meno

19

sfz *f* *loco* *sfz* *mf*

Meno

Ch.

22

tas, ra- bi- es, tor- por et im- pro- ba seg- ne- ti- es, pal- _ _

22

Ch.

26

_ lor et i- ra, do- lor, ma- _ _ ci- es, ma- ci- es.

rit. *pp subito*

26

rit. *pp subito*

30 *f* *a tempo* *3* *7*

Ch. Ce- dit hi- ems, ce- dit hi- ems,

f *a tempo* *marcato* *3*

Kl. *sfz* *3* *3*

33 *p* *cresc. molto* *rit.* *a tempo*

Ch. ce- dit, ce- dit, ce- dit, ce- dit, ce- dit hi- ems.

a tempo

Kl. *rit.* *ff*

37 *Poco meno* *mf* *legato*

Ch. Ve- ris ad- est e- le- gans a- ci- es

Poco meno *mf*

Kl.

8

Ch.

41

cla- ra

cla- ra ni- tel si- ne nu- be di- es, noc- te mi- cant Pli- a- dum la- ci- es;

gra- ta,

Ch.

45

gra- ta da- tur mo- do tem- per- i- es, tem- po-

Ch.

49

ris op- ti- ma mol- li- ti- es.

49

mf poco rit.

a tempo

9

Ch. 54

mf Li-be-ra mun-di su-per-fi-ci-es, gra-mi-ne-ae

Kl. 54

mf

Ch. 58

re-do-lent
re-do-lent spe-ci-es, in-du-i-tur to-li-is ab-i-es, pic-ta

Kl. 58

Ch. 62

ca-nit vo-lu-crum se-ri-es, pra-ta vi-rent,

Kl. 62

10

66

Ch. *iu- ve- num re- qui- es.*

Kl. *mf* *rit.*

70

Ch. *Tempo 1* *mf* A- mor, A-

Kl. *Tempo 1* *ff*

74

Ch. *f* *marcato* *sfz* *f* mor, A- mor, nuh, A- mor, nuh, A- mor,

Kl. *f* *marcato* *sfz* *f*

77 11

Ch. A- mor au- re- us, A- mor ad- ve- ni-

Kl.

80 *mf* *cresc.*

Ch. es, in- do- mi- tos,

Kl. *marcato*

83

Ch. in- do- mi- - tos ti- bi, ti- bi sub- i- - ci- es.

Kl. 83 *sfz* *sfz* *sfz*

86 **Poco meno**

Ch. *mf* ten- do ma- nus; mi- hi quid fa- ci- es?

Kl. *sfz* *mf* *loco* 3

89

Ch. quam de- der- as, ro- go, con- ci- li- es, et da- bi- tur - et

Kl. et da- bi-

93 *poco rit.* *pp* subito

Ch. da- bi- tur a- li- - ans a- ri- es, a- ri- es!

Kl. *poco rit.* *pp* subito

Ch. 97 *a tempo* *f* Nunc *3* A- mor, *3* nunc *3* A- mor, *p* *cresc. molto* A- mor ad- ve- ni- es, 13

Kl. 97 *a tempo* *sfz* *f* *3* *3* *3*

Ch. 100 *ff* *rit. molto* A- mor ad- ve- ni- es, ad- ve- ni- es!

Kl. 100 *ff* *rit. molto* *ff* *a tempo* *ff marcato*

Ch. 104

Kl. 104 Köln, den 31. Mai 1963 *sf* 8va

Mädchenklage

aus "Carmen cantabrigiensia"

1 Andante moderato Viertel ca 88

Frauenchor

KLavier

Ch.

Kl.

7

13

ce- dit te- pi- dus,

Le- vis ex- sur- git ze- phy- rus, et sol pro-

pp

loco

pp

8va...

loco

8va...

8va...

Ch. 18

iam ter- ra si- nus a- pe-

Kl. 18

Ch. 23

p rit, *dim.* dul- co- re su- o dif- flu- *pp* it.

Kl. 23

p *dim.* *pp*

Ch. 27

pp Ver pur- pu- ra- tum *pp*

Kl. 27

loco *8va...* *loco*

16 34

Ch.

ex- i- il, or- na- tus su- os

Kl.

34

8va.....

39

Ch.

in- du- it;

Kl.

39

8va.....

43

Ch.

as- per- git ter- ram flo- ri-

Kl.

43

48 17

Ch. *p* *dim.*
 bus, lig- na sil- va- rum fron- di- bus.

Kl. *p* *dim.*
 8va.....

53

Ch. *poco rit.*

Kl. 8va..... *poco rit.*
 loco

Poco piu vivo

Ch. *mf*
 Siru- unt lust- ra qua- dru- pe- des et dul- ces

Kl. *mf* *Poco piu vivo* *loco*
p

18

Ch. 60

ni- dos vo- luc- res in- ter lig- na flo- ren- ti- a

Kl. 60

Ch. 64 *cresc.*

su- a - de- can- tant, su- a - de- can- tant, *f* su- a - de-

Kl. 64 *cresc.*

tr 8va.....

Ch. 69

can- tant gau- di- a. poco rit.

Kl. 69 *f*

tr 8va.....: loco poco rit.

Piu vivo

Ch. *mf* Quod o- cu- lis dum vi- de- o et Au- ri- bus dum au- di- o, heu, pro-

mf loco

Piu vivo

Kl. *p*

82

Ch. tan- tis gau- di- is tan- tis in- flor sus- pi- ri- is.

82

Kl. *mf*

87

Ch. Cum mi- hi so- la se- de- o et haec re- vol- vens

87

Kl. *p*

20 93

Ch. 93

pal- le- o, si for- te ca- put sub- le- vo, nec au- di- o nec vi- de- o.

Kl. 93

mf

98

Ch. 98

molto rit.

Tempo 1

Kl. 98

molto rit.

pp

loco

8va.....

104

Ch. 104

pp Tu sal- tim, ve- ris gra- ti- a,

Kl. 104

loco

Ch. 110

ex- au- di, et con- si- de-

Kl. 110

8va.....

Ch. 115

ra fron-

Kl. 115

8va..... 8va.....

Ch. 120

des, flo- res et gra- mi- na; nam me- a

dim. *p*

Kl. 120

p dim.

22

Ch. 125

lan- guet a- ni- ma, — nam me- a

pp

pp

Kl. 125

8va.....

Ch. 129

lan- guet a- ni- ma, a- *ppp* rit. e morendo

ppp

Kl. 129

al fine

rit. e morendo

Ch. 134

ni- ma.

Kl. 134

Oh, diese Jugend!

aus "Carmina burana"

23

Allegro Viertel = 126

Frauenchor

1

KLavier

1

Ch.

6

Kl.

6

Ch.

10

Kl.

10

Ch. 14

vi- gu- it, sed lu- de- re prae- va- lu- it.

Kl. 14

cresc.

Ch. 18

p lam pu- e- ris as- tu- ti- a con- tin- git an- te

Kl. 18

f *p*

Ch. 22

tem- po- ra, qui per ma- le- vo-

Kl. 22

f *p*

Ch. 26
len- ti- am ex- clu- dunt sa- pi- en- ti- am.

Kl. 26
f

Ch. 30
mf Sed re- tro ac- tis sae- cu- lis vix li- cu- it dis-

Kl. 30
dim. *p*

Ch. 34
ci- pu- lis tan- dem no- na ge- na- ri- um - *f* qui

Kl. 34
f

26

Ch. 38 *ff* es- ce- re post stu- di- um, qui es- ce- re post stu-

Kl. 38 *f*

Ch. 43 di- um.

Kl. 43

Ch. 47

Kl. 47 *sfz* *f* rit.

53 **Piu lento** Halbe = punkl. Viertel

Ch. *p* Al nunc de- cen- nes pu- e-

Kl. *p*

59

Ch. ri de- cus- so in- go li- be- ri

Kl.

66

Ch. se nunc ma- gis- tros iac- ti- tant, cae ci cae cos prae- ci- pi-

Kl.

28

Ch. 73

tant.

Kl. 73

f

dim.

p

Ch. 81

p Im plu- mes a- ves vo- li- tant, bru- nel- li chor- das

Kl. 81

Ch. 88

in- ci- tant, bo- ves in au- la sa- li- tant,

Kl. 88

95 **Tempo 1**

Ch. *sti- vae prae co- nes mi- li- tant.*

95 **Tempo 1**

Kl.

101

Ch. *mf Quod pri- or ae- las res- pu- it, iam*

101

Kl. *ff p*

105

Ch. *nunc la- ti- us cla- ru- it, iam ca- li- dum fuit tri- gi- dum et*

105

Kl.

109

Ch.

hu- mi- dum lit a- ri- dum. *p* Vir-

109

Kl.

cresc. *p*

113

Ch.

tus mi- grat in vi- ti- um, o- pus tran- sit in o- ti- um,

113

Kl.

117

Ch.

nunc cunc- tae res a de- bi- ta ex-

117

Kl.

f *p*

121

Ch. or- bi- tan- lus se- mi- ta. *mf* Vir

Kl. *f*

125

Ch. pru- dens hoc con- si- de- ret, cor mun- del et ex- o- ne- ret, ne

Kl. *mf*

129

Ch. frus- tra di- cet "Do- mi- ne" *f* in ul- ti- mo ex-

Kl. *f*

32

Ch. 133 *ff*
a- mi- ne, in ul- ti- mo ex- a - mi- *ff*

Kl. 133

Ch. 138 *cresc. molto*
ne, - *p* in ul- ti- mo ex-

Kl. 138

Ch. 144 *rit. molto* **Presto**
a- mi- ne. - - -

Kl. 144 *rit. molto* **Presto**
cresc. molto *ff* *senza rit.* *sfz* *sfz* *sfz sfz*

Köln, den 13. Juni 1963